

5.05.2020

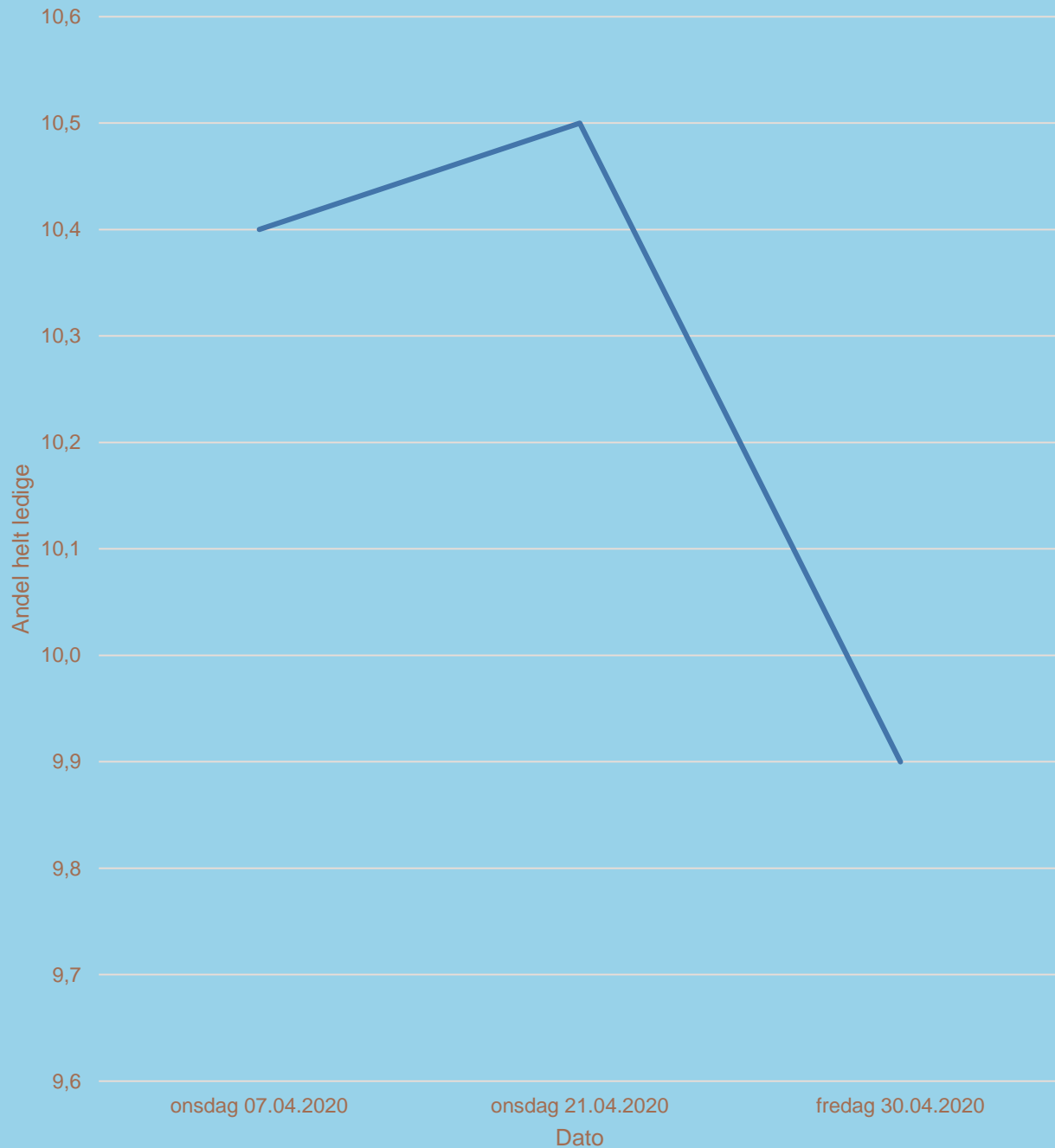
Arbeidsmarked og næring uke 18

Anne Woie, Næringssjef

Stavanger
kommune

Helt ledige i Stavanger kommune

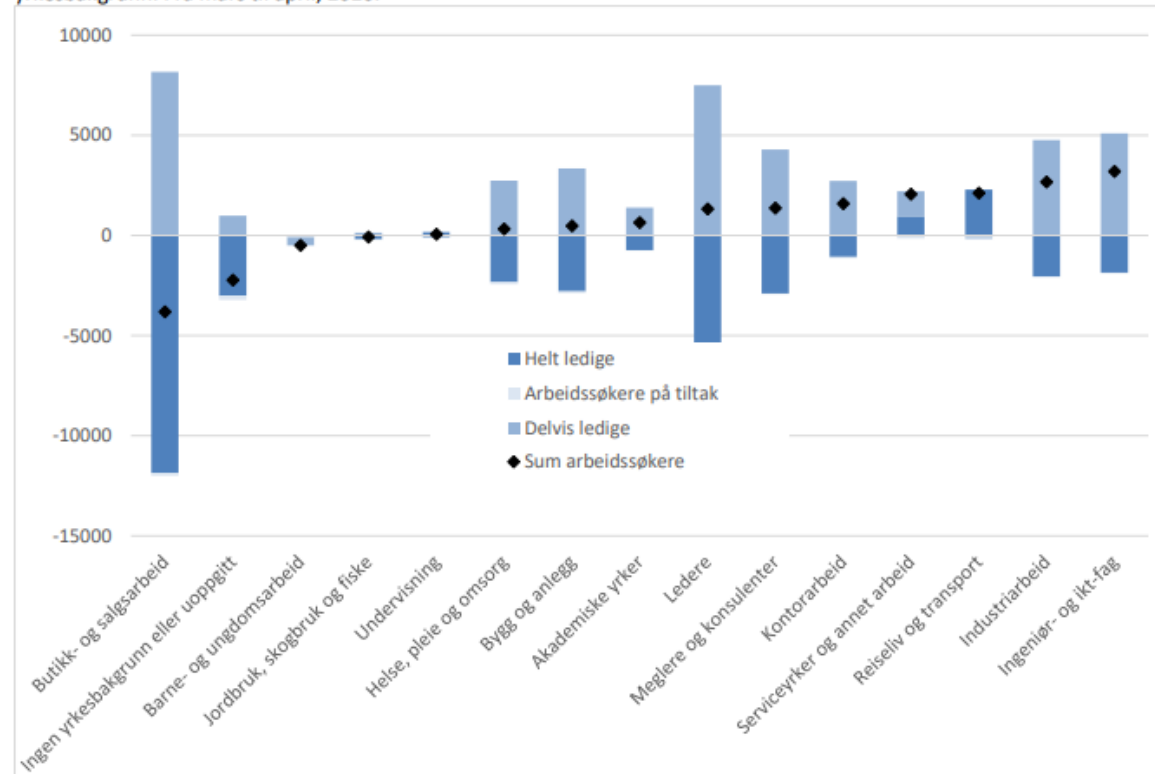
Kan ha sett ledighetstoppen

- Andelen helt ledige falt fra 10,5% til 9,9 % siste uken i april.
- Etter kraftig økning i arbeidsledigheten i mars og i starten av april, ser det nå ut til at ledighetstoppen kan være passert
- Frisørsalonger, barnehager og skoler kan åpne delvis opp fra slutten av april. Kan bidra til ytterligere nedgang i ledigheten de kommende ukene.
- - På den andre siden gir lav oljepris og lav aktivitet i mange bransjer fortsatt mange permitteringer og oppsigelser

Delvis ledige øker

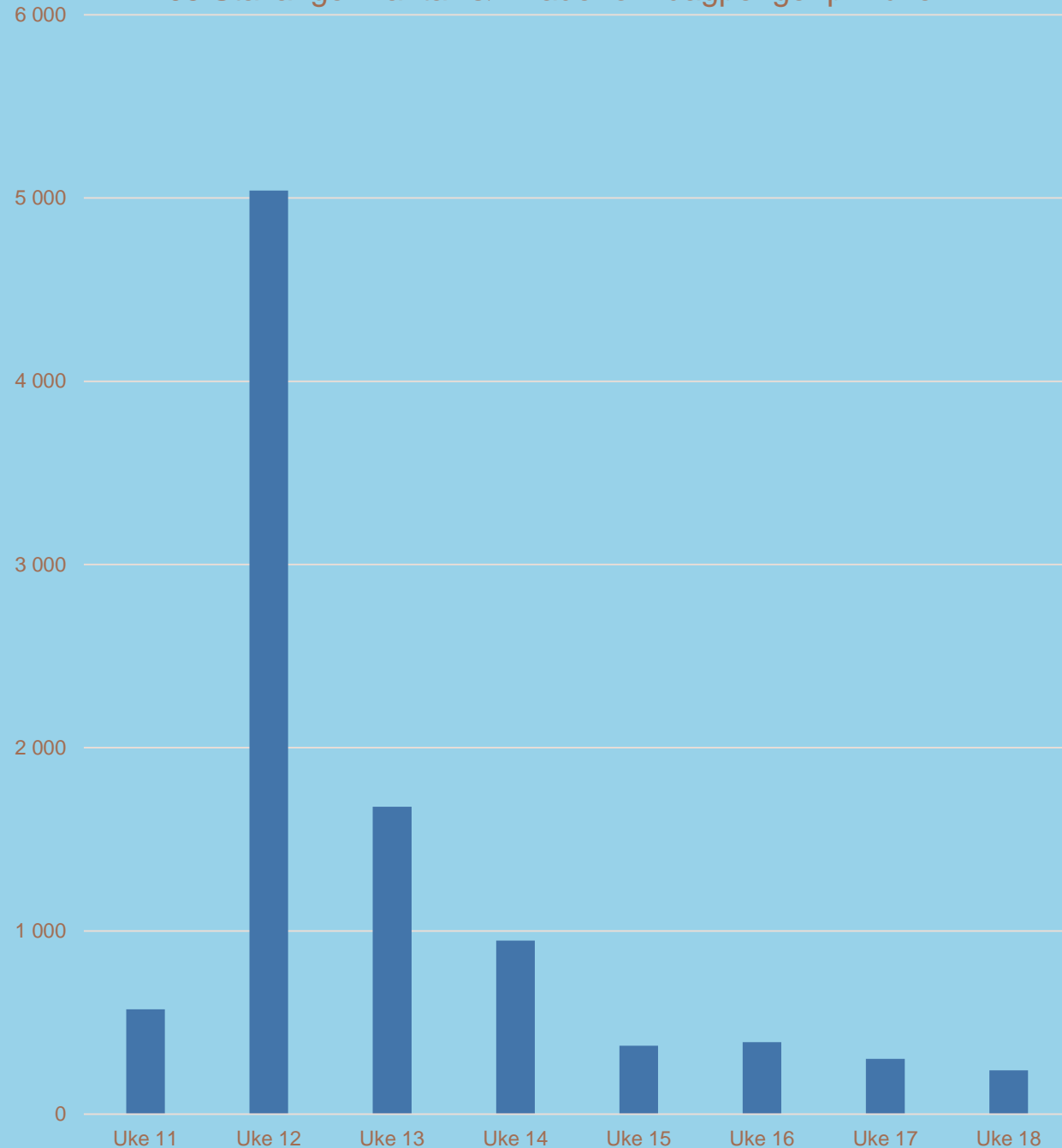
Figur 3. Endring i antall arbeidssøkere, fordelt på helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter yrkesbakgrunn. Fra mars til april, 2020.

Kilde: NAV

- * Nasjonale tall
- Bruttoledigheten gikk ned i de fleste yrkesgruppene fra mars til april. Unntakene var serviceyrker og annet arbeid, undervisning, og reiseliv og transport
- Antall delvis ledige øker. Henger sammen med meldekort som sendes inn hver 14. dag. Nav vet for eksempel først etter 14. dager om noen er helt eller delvis permittert.
- Antall arbeidssøkere har økt for de fleste grupper. Høyest andel innen reiseliv og transport. Men størst økning innen ingeniør- og iktfag og industriarbeid fra mars til april
- Ingeniør- og iktfag og industriarbeid er yrker som i liten grad ble direkte rammet av regjeringens smittevernstiltak, men heller har blitt rammet av de økonomiske ringvirkningene av nedstengingen både i norsk og internasjonal økonomi

1103 Stavanger - antall søknader om dagpenger pr . uke

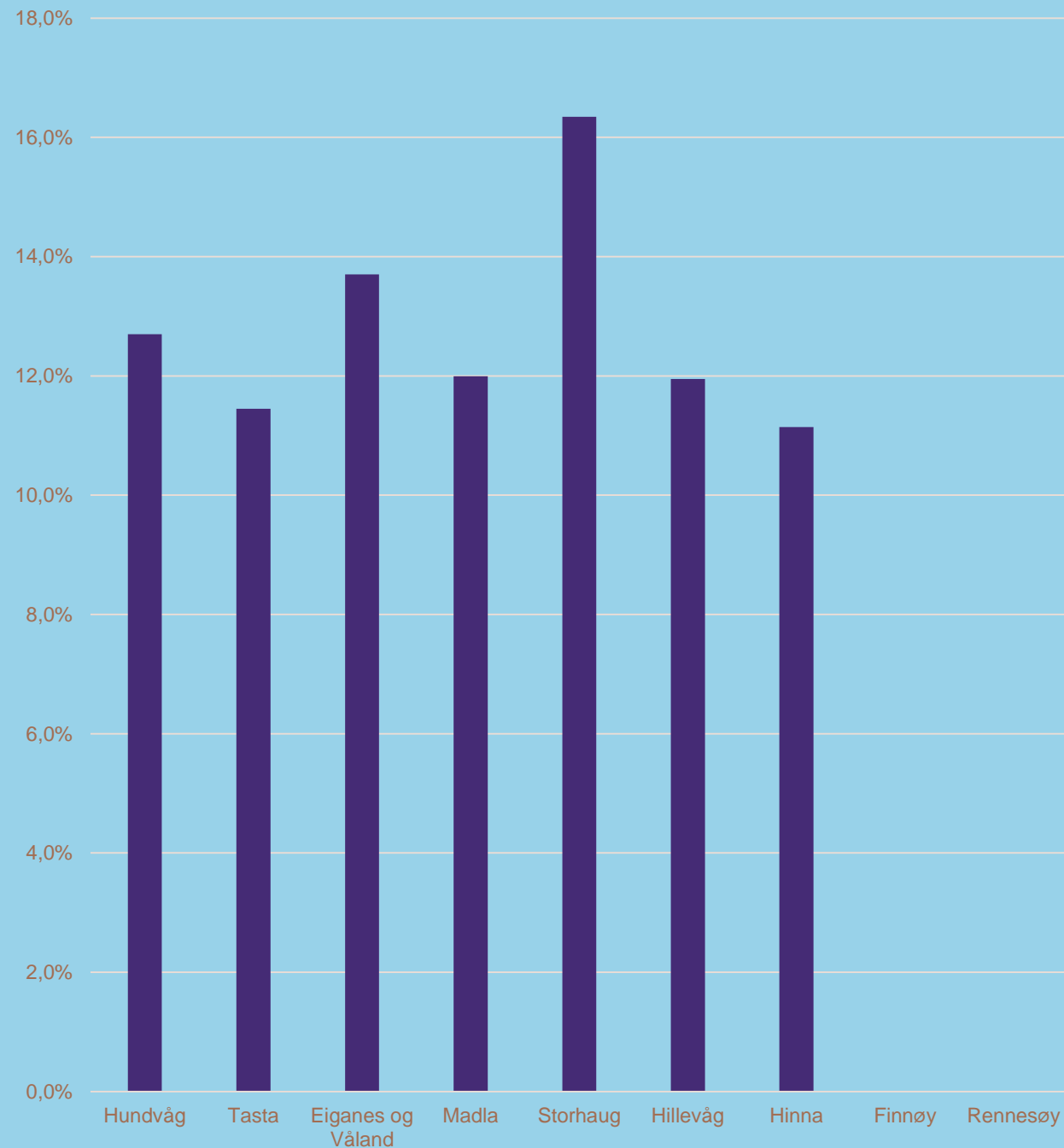

Men ikke over ennå

- Til og med 3. mai var det kommet inn 9534 søknader om dagpenger under permittering i Stavanger kommune. 239 søknader i uke 18
- Tilsvarer at 12,3 % av arbeidsstyrken i kommunen på et tidspunkt har søkt om dagpenger.
- Antallet nye søknader per uke flater ut.

Andel arbeidstakere søkt på dagpenger i kommunedel

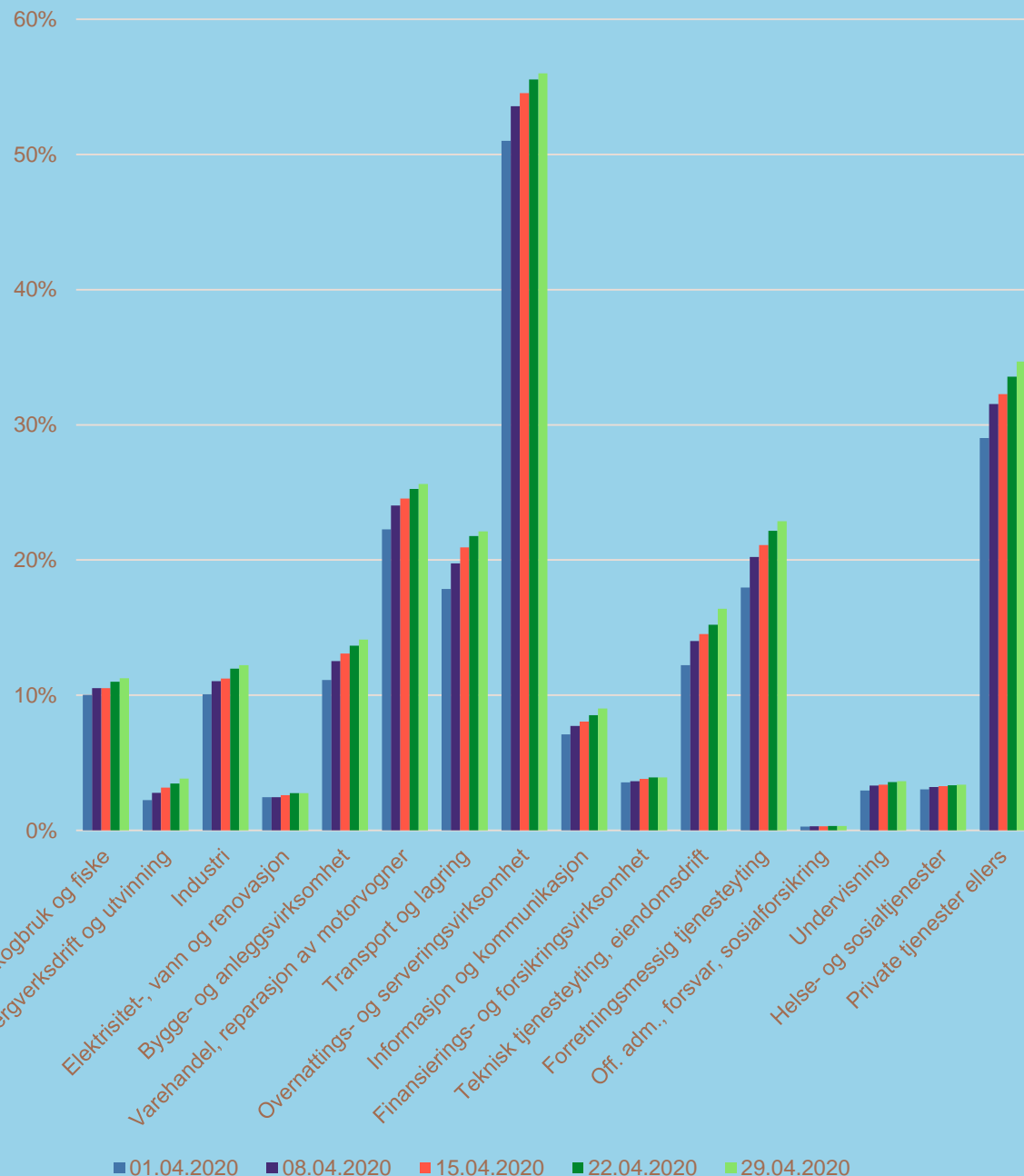
Høyest andel søknader på Storhaug

- Andelen av arbeidsstyrken som har søkt om dagpenger er høyest i de sentrumsnære kommunedelene
- Andelen er 16,3 % på Storhaug
- Tall til og med 3. mai

Stavanger
kommune

Søknader om dagpenger - Andel av arbeidsstyrken etter næring i Stavanger

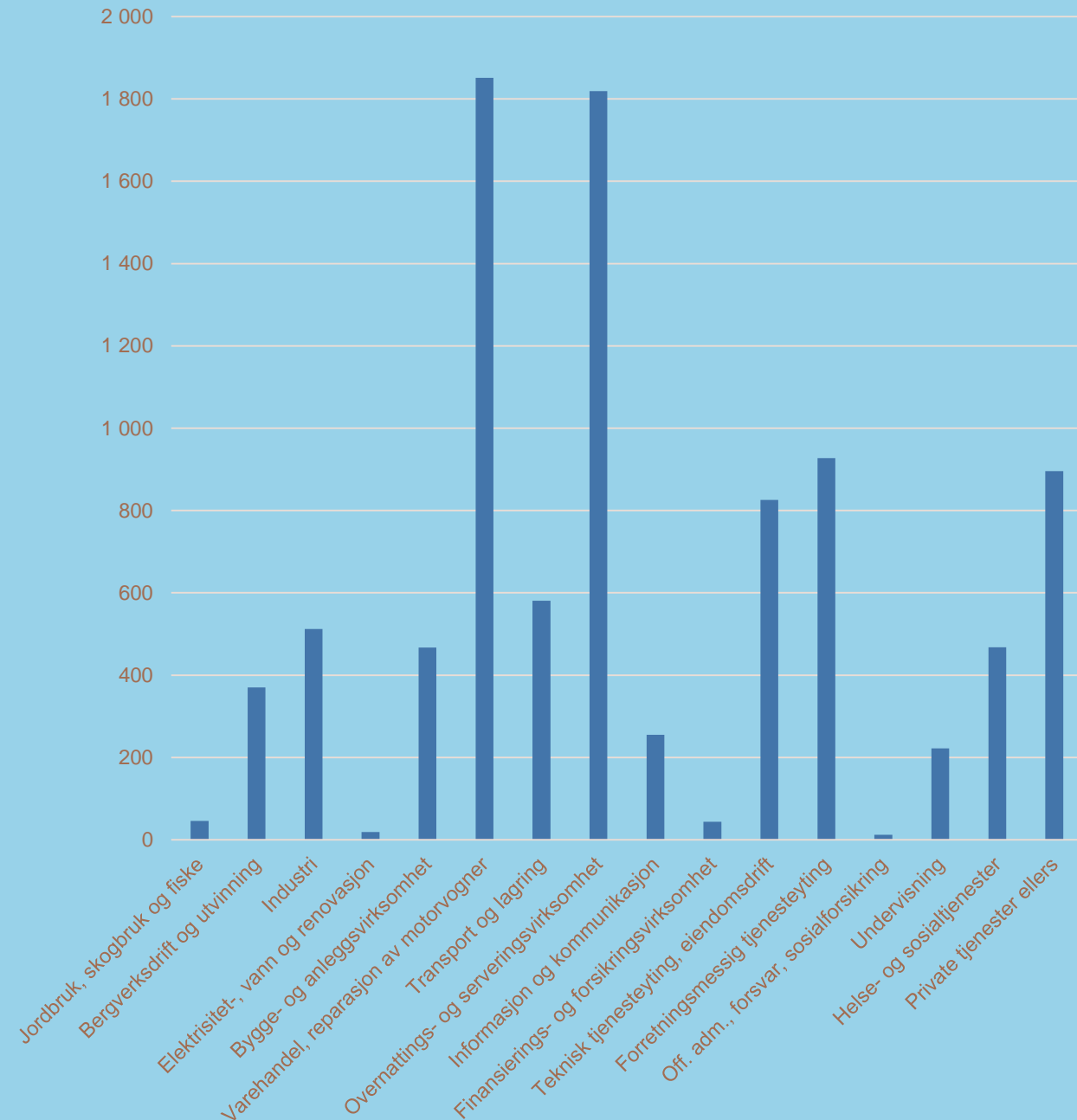

Andel søknader øker i alle bransjer

- Høy andel permitterings-søknader i publikumsrettede virksomheter
- 56 % av arbeidsstyrken innen overnatting- og serveringsvirksomhet har søkt om dagpenger under permittering, 35 % i private tjenester ellers
- Mange i disse bransjene kommer ut av permittering når tiltakene for å begrense smitte reduseres. Ref. nedgang i ledighet
- Usikkerhet knyttet til utvikling i bergverk og utvinning, industri og bygg og anlegg fremover grunnet «oljepris-effekt» og kontraktstørke
- Tall til og med 29. april (oppdateres onsdager hver uke)

Søknader om dagpenger - Antall fordelt etter næring i Stavanger

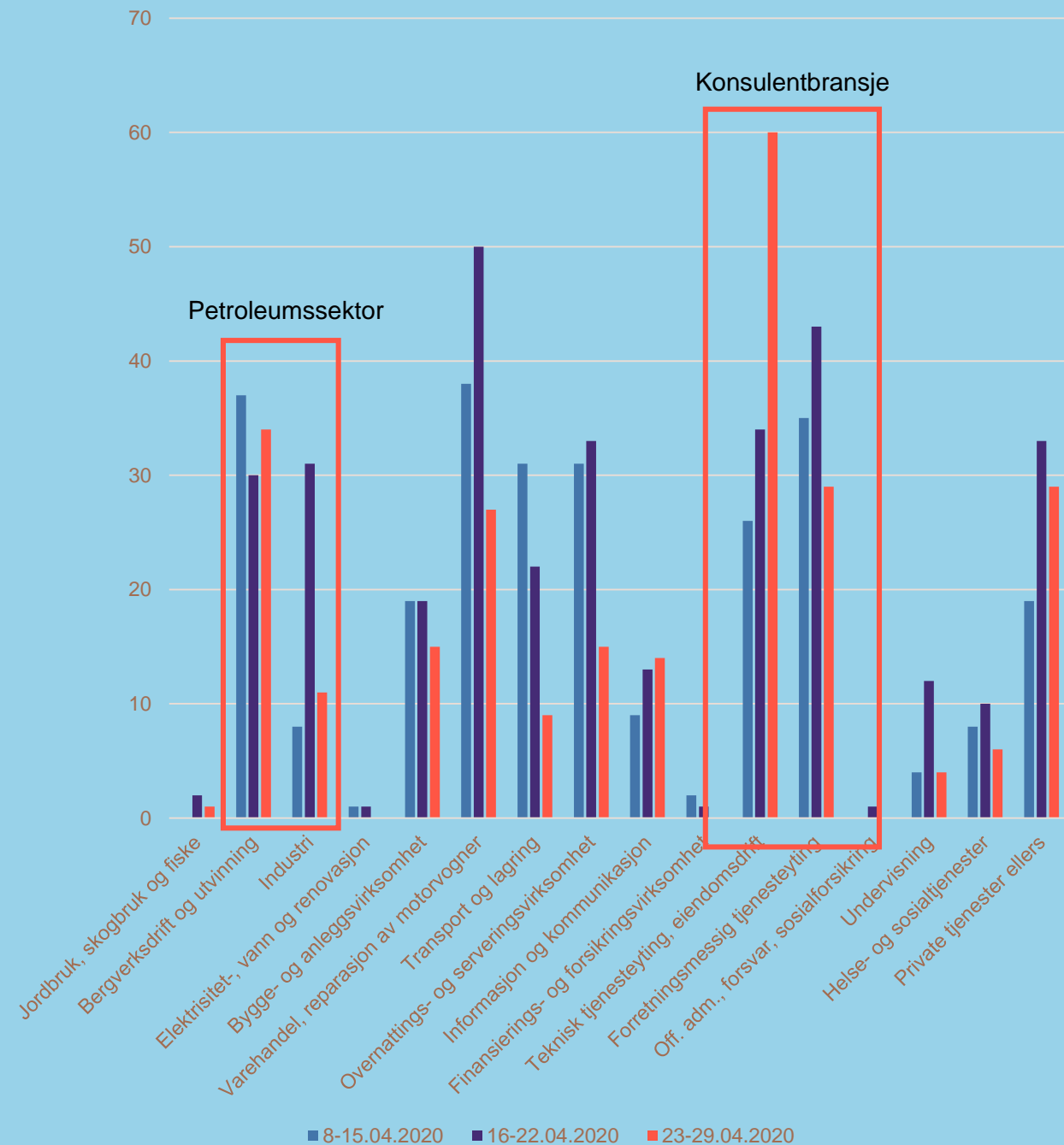

Flest innen varehandel og Reiseliv

- Antallet høyest innen varehandel og innen overnatting/servering.
- Størst potensial for økning innen Bergverk, industri, bygg og forretningsmessig og teknisk tjenesteyting
- 1819 søknader innen overnatting og restaurant tilsvarer andel på 56%
- 370 søknader innen bergverk og utvinning tilsvarer andel på 4%
- «Potensialet» for permitteringer er høyere i for eksempel Bergverk og utvinning

Antall nye søknader per uke fordelt på bransje

Ny fase av krisen?

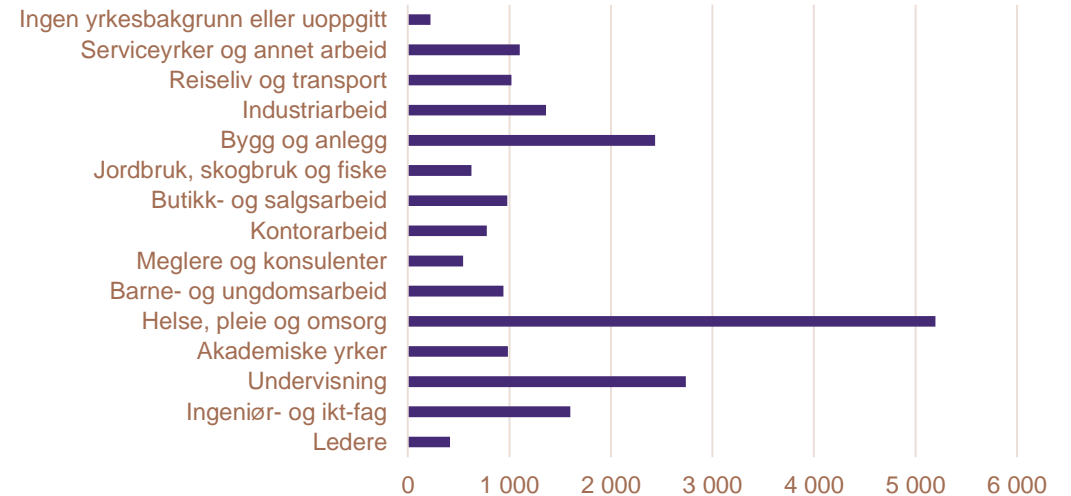
- Søknader om permittering innen Petroleum/industri og innen «konsulentbransjen» har økt de tre seneste ukene

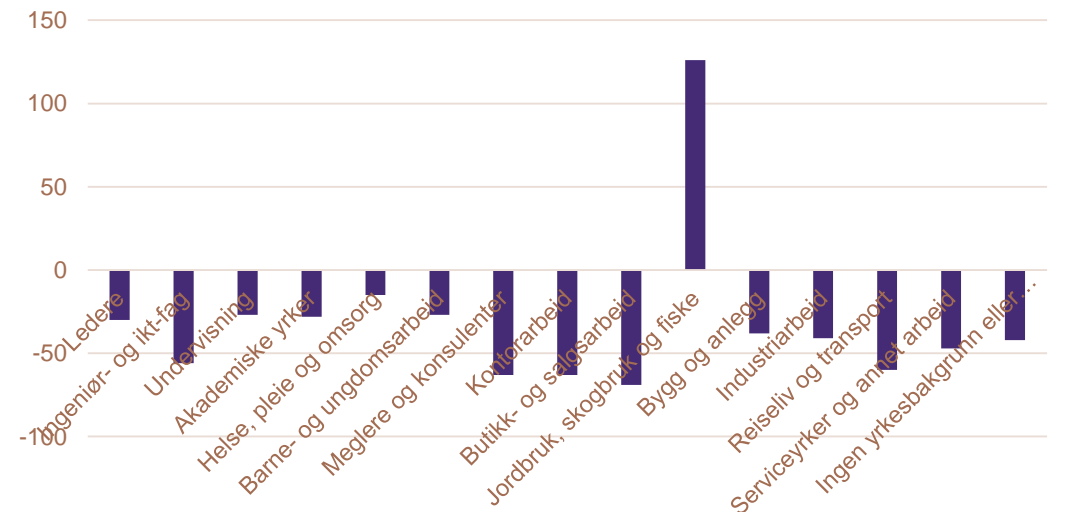
Hvor finnes det jobber

- I april ble det registrert 21 000 nye ledige stillinger på nav.no.
- Det er 40 prosent færre stillinger per virkedag enn i april i fjor.
- Det var flest nye utlysninger innen helse, pleie og omsorg (5 200), undervisning (2 700) og bygg og anlegg (2 400).
- Antall stillingsutlysninger er redusert for alle yrkesgrupper, unntatt jordbruk, skogsbruk og fiske.
- *nasjonale tall
- I Rogaland var det 1 631 ledige stillinger i april. Det er 50 prosent færre stillinger per virkedag enn i april i fjor

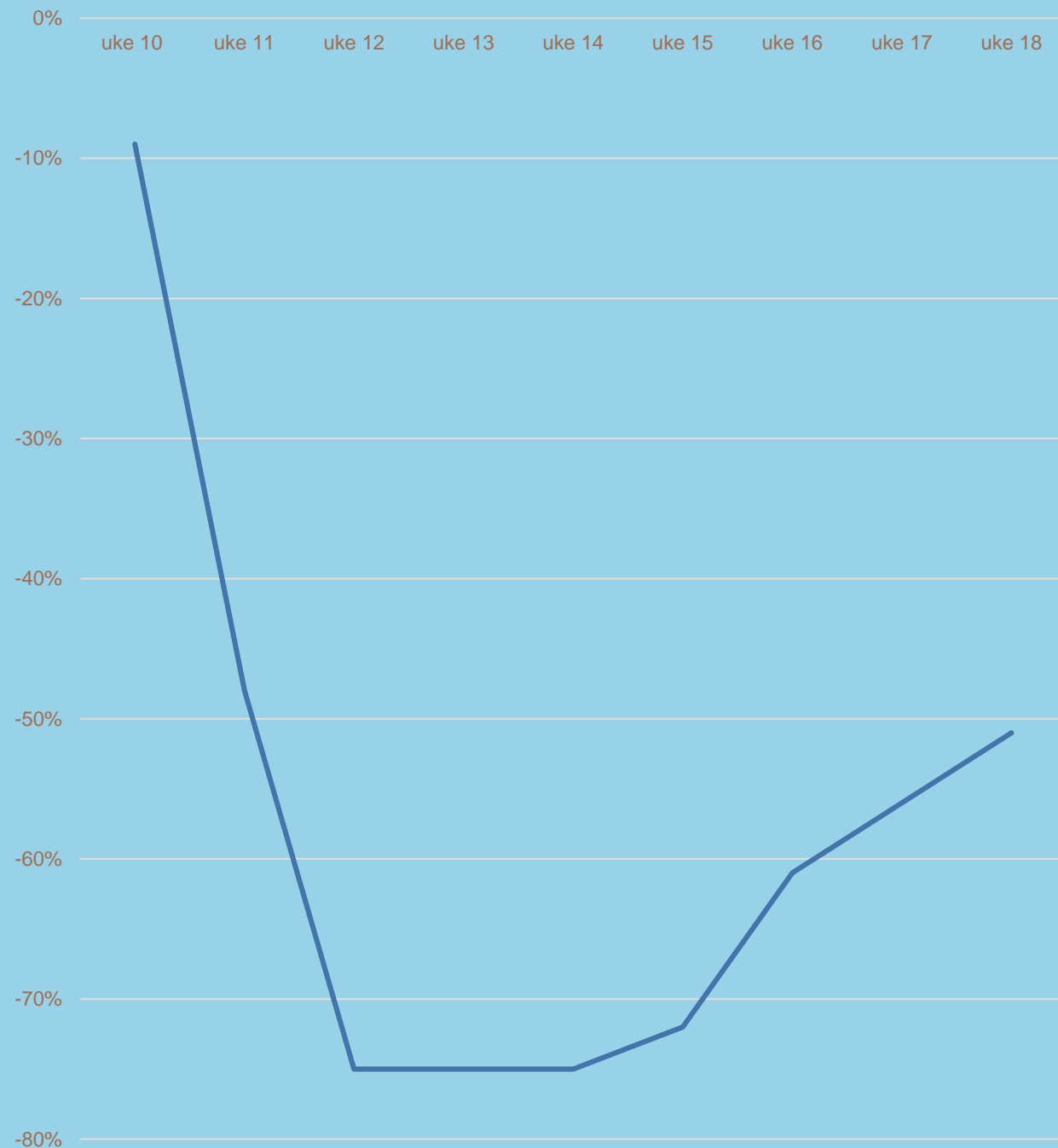
Ledige stillinger nasjonalt

Endring fra i fjor per virkedag Prosent

Besøkstall Stavanger sentrum pr uke vs 2019

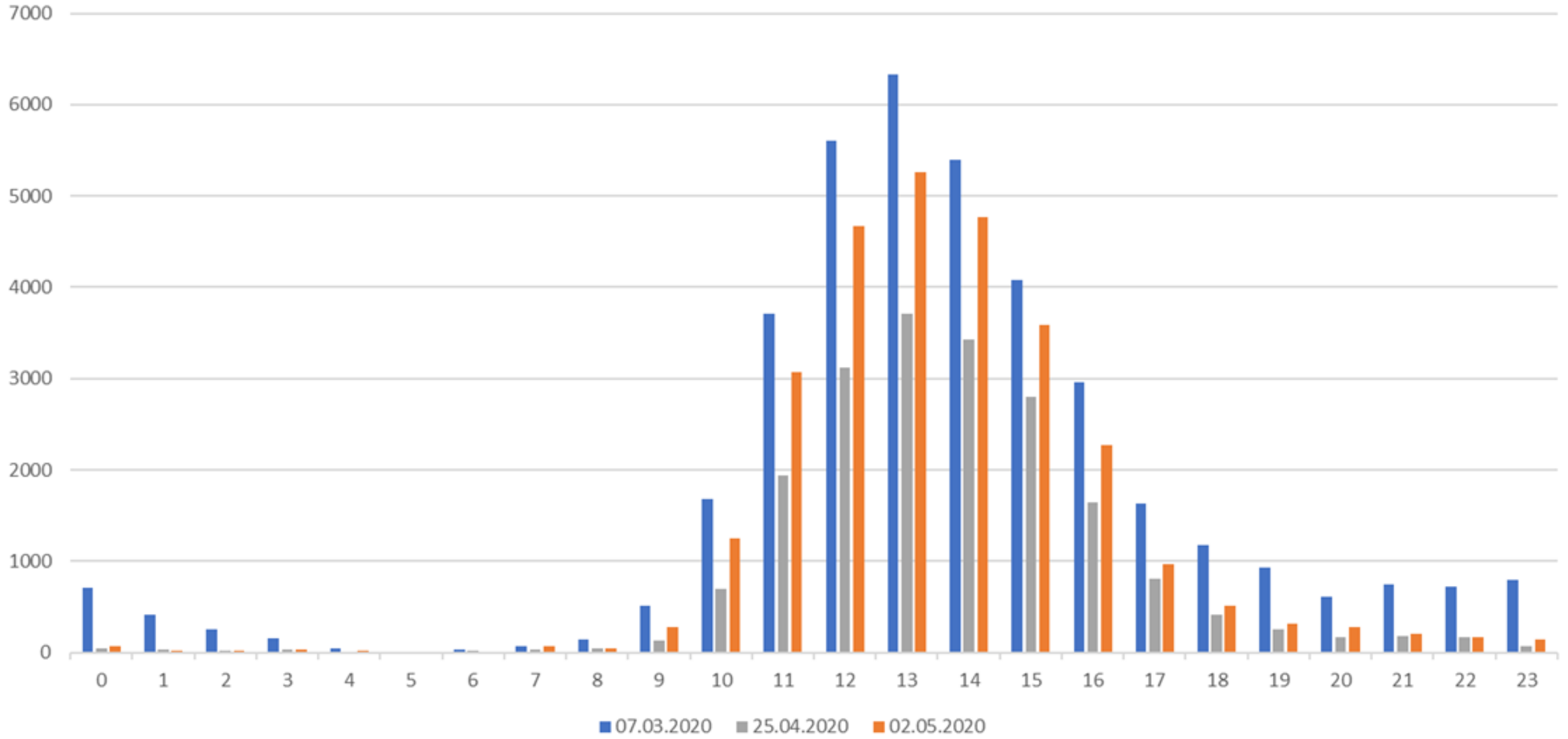

Aktivitet øker i sentrum og i bydelene

- Besøkstallene i sentrum er fremdeles ned år over år, men betydelig bedring seneste ukene
- Første mai traff en fredag i år. Kan ha hatt negativ effekt. Utviklingen er nok mer positiv enn tallene viser
- Lørdag var -37% målt mot samme lørdag i fjor.

LØRDAG I SENTRUM ETTER TID PÅ DØGNET

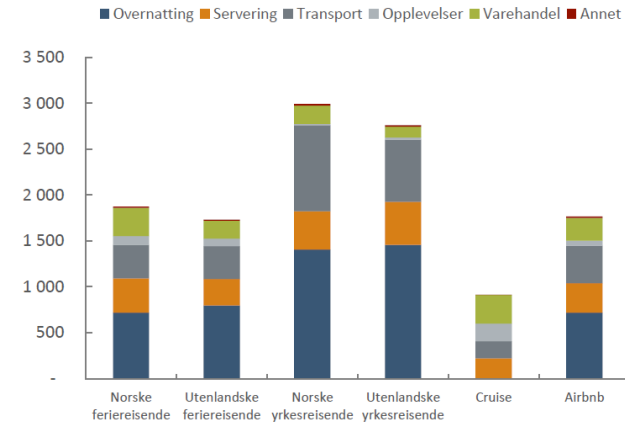
Fokus på reiseliv

- «Reiseliv» deles inn i forbrukskategoriene overnatting, servering, transport, opplevelser og formidling
- Bidro med en verdiskaping på 3,3 milliarder og sysselsatte 7 000 i Stavanger i 2018. (Menon, 2019)
- Justert for 1,8 milliarder og sysselsatte 2 000 i transportsektoren, gir dette direkte verdiskaping på 300.000 pr ansatt.
- Direkte verdiskaping fra tilreisende anslås til 1,2 milliarder, og indirekte i andre næringer til 1,1 milliarder. Direkte sysselsetting anslås til 3 000 (2018)
- Arbeidskraftintensiv bransje, lavt lønns- og produktivetsnivå sammenlignet med næringslivet ellers
- Sysselsatte 5 % av arbeidstokken i privat næringsliv utenom petroleumssektoren i 2018
- Sysselsetter mange som ofte har utfordringer i arbeidsmarkedet som ungdom, innvandrere og andre med lav utdanning, men også mange utenlandske sesongarbeidere.
- Tilreisende særlig viktig for serveringsbransjen i Stavanger hvor lokalmarkedet står for kun 56 % av omsetning, mot henholdsvis 78 og 80 % i Trondheim og Oslo

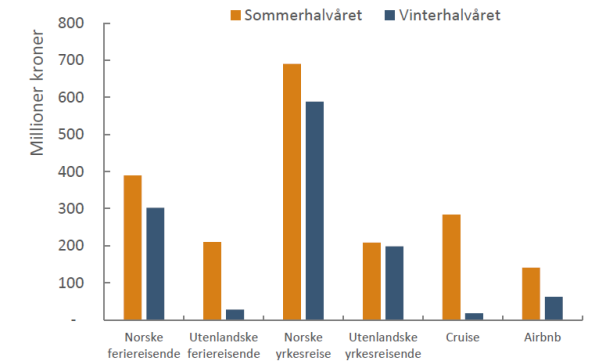
Sterk vekst fra 2018-2019, ventet «tidenes» år i 2020

- Etter fall i omsetning og gjestedøgn, særlig fra yrkesreisende, under oljekrisen økte omsetning og gjestedøgn fra 2017.
- Økning på ~21% fra 2018-2019
- Vekstvinnere i Norge på ferie/fritid
- Basert på booking og signaler fra operatørene var det ventet at 2020 skulle bli «tidenes reiselivsår»

Gjennomsnittlig døgnforbruk fordelt på forbrukskategorier. Kilde: Innovasjon Norges Turistundersøkelsen 2013-2016, bearbejdet av Menon.

Beregnet omsetning fra tilreisende i 2018 fordelt på sesong, marked og formål. Sommersesongen definerer vi som mai-oktober, og vintersesongen som november-april. Kilder: SSB, Innovasjon Norge Turistundersøkelsen, Menons regnskapsdatabase, Airdna

Hotellformål

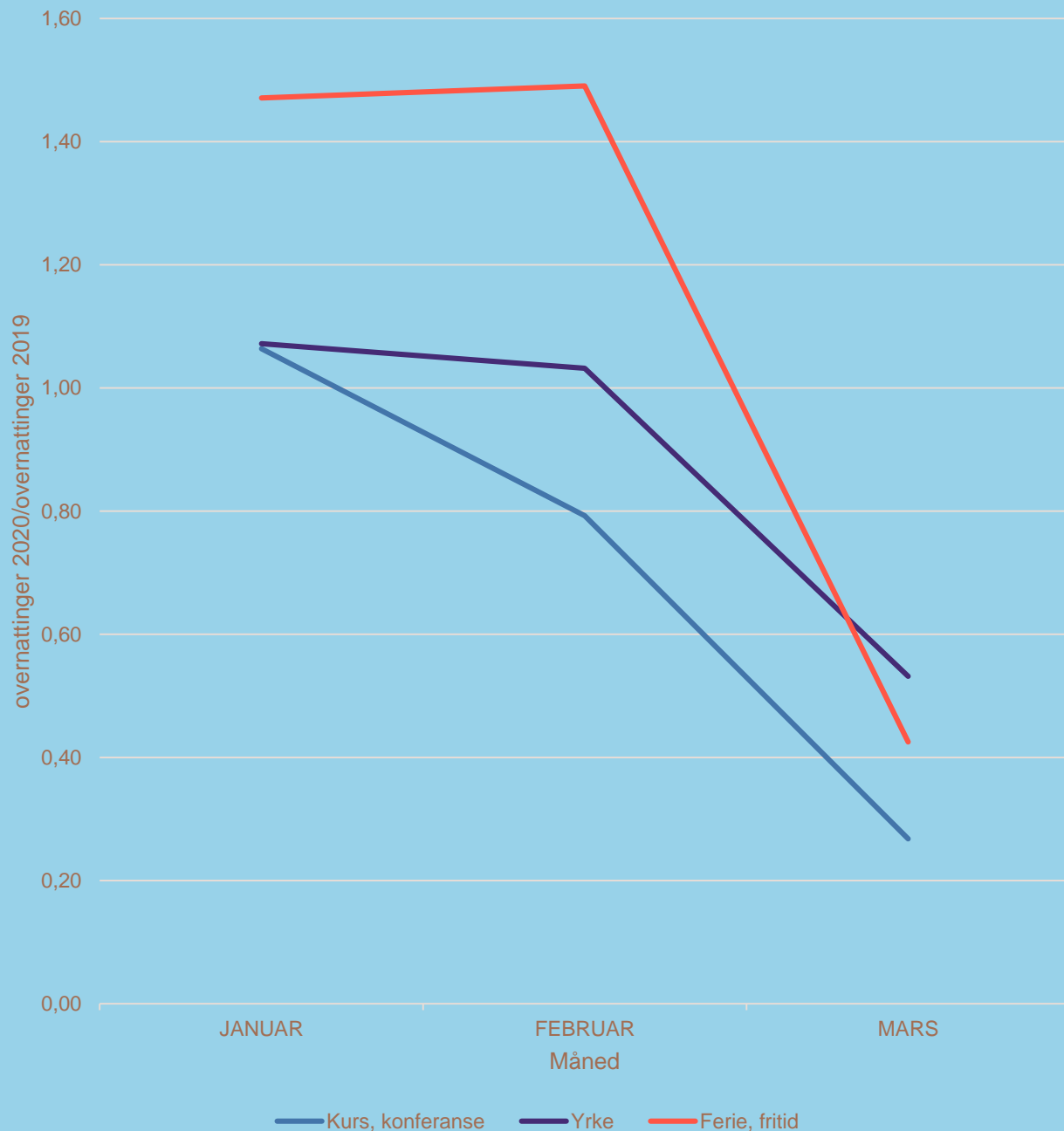
Tabell 8. Hotellovernattinger etter formålet med oppholdet. Valgt region. Januar-desember 2019 og 2018

Region	Marked	Antall overnattinger			Endring 2019/2018		Markedsandel %		Betydning 2019*) Prosent
		2019	2018	2017	Antall	Prosent	2019	2018	
Stavanger-Jæren	I alt	1 396 478	1 151 490	1 137 689	244 988	21,3	21,39	19,09	100,0
Stavanger-Jæren	Kurs/Yrke	814 239	710 994	710 851	103 245	14,5	27,37	25,97	58,3
Stavanger-Jæren	Kurs/Ferie	700 574	554 794	558 298	145 780	26,3	17,38	14,78	50,2
Stavanger-Jæren	Yrke	695 904	596 695	579 391	99 209	16,6	27,88	26,20	49,8
Stavanger-Jæren	Ferie_Fritid	582 239	440 495	426 838	141 744	32,2	16,39	13,37	41,7
Stavanger-Jæren	Kurs_Konf	118 335	114 299	131 460	4 036	3,5	24,72	24,81	8,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå <-> Bearbejding: Statistikknett

*) Kurs/Yrke i alt er summen av kurs/konferanse og annen yrkestrafikk.
Kurs/Ferie i alt er summen av kurs/konferanse og ferie/fritidstrafikk.

Overnattinger i Rogaland jan.-mar. 2020/2019

Krise i 2020

- Bransjen sterkt rammet av smittetiltak
- Utgjør hoveddelen av de permitterte totalt i kommunen, så langt
- Serveringsbransje begynner å åpne igjen
- Svært svakt i det viktige sommerhalvåret
- Hotellbransjen ser bedring først 2021
- “Scandic is planning for operations based on the expectation that activity levels will remain at low levels of occupancy of around 7-11 percent during the second quarter 2020 before gradually recovering during the second half of the year”, Scandic gruppen 29. april (*Gjelder hele Norden)

Stavanger
kommune

Region Stavanger og strategi

- Offisielt destinasjonsselskap for profilering av Stavangerregionen
- Helhetlig profilering av Stavangerregionen som bo --, arbeid og opplevelsessted.
- 200 næringsmedlemmer og 15 medlemskommuner.
- Samarbeid med Innovasjon Norge og Fjord Norge. Medlem av International Congress and Convention Association (ICCA) og Norway Convention Bureau (NCB).
- Driver også turistkontorene i Stavanger og Sandnes
- Mål om å gjøre Stavangerregionen til en bærekraftig helårsdestinasjon med fokus på arrangementstursime
- Mål om å bidra til regionens næringsutvikling og økonomiske utvikling gjennom å skape nye møteplasser for utveksling av kunnskap, internasjonalisering og nyetableringer.

Situasjonen for Region stavanger

- 11 ansatte
- 8 ansatte permittert 100%
- 4 ansatte permittert 50%
- Planlagt budsjett på 17 millioner for 2020
- Ventet inntekter før korona på 17mill+
- Inntektene er fordelt med 1/3 offentlig støtte, 1/3 hotellmedlemmer (basert på gjestedøgn) og 1/3 fra andre medlemmer, prosjekter og turistinformasjon
- Inntekter fra kommuner er sikre, hotellinntektene ventes å falle med 80%, og de andre inntektene er svært usikre
- Ser inntektsfall på minst 7 millioner etter smitteverntiltak
- Planene for 2021-2023 legges nå, akutt underbemannet (grunnet permitteringer)
- Medlemmer frykter konkurs og vurderer/tror de må melde seg ut fordi de sliter med betaling
- Vanskelig å gi tilstrekkelig støtte til medlemmer, gitt bemanningssituasjonen

Tilbakemelding fra medlemmene i Region Stavanger

- Det jobbes iherdig med norgesturisme og profilering av Stavanger som ferieby, men høy konkurranse fra andre regioner
- Selv om flere nordmenn legger ferien sin til Norge i år, er det på ingen måte nok verken til å berge eller bidra til videre utvikling av næringen.
- Flertallet av reiselivsbedriftene i Norge lever i hovedsak av utenlandske turister, som legger igjen mer penger i Norge, enn norske turister.
- Det vil derfor ta år før situasjonen er normalisert for næringen, selv om restriksjonene fjernes.
- Krisepakkene som er lagt fram vil fungere som nødhjelp, men reiselivsnæringen er avhengig av langsiktige tiltak for at næringen skal reise seg igjen.

Er tiltakene treffsikre?

- Av NHO reiselivs medlemmer svarer 79% at endringene i permitteringsregelverket er til stor hjelp.
- 42 % svarer at reduksjon i arbeidsgiverperioden er til stor hjelp
- 49 % av serveringsmedlemmer og 26% av overnattingsbedriftene svarer at statlige låne- og garantiordninger er til stor hjelp

Utfordringer med «Kontantstøtten»

- Omsetning og inntektsgrunnlaget i reiselivet stammer for de fleste rene reiselivsbedrifter fra 4-5 måneder om sommeren (byer), eller 4-5 måneder om vinteren (skianleggene), men faste kostnader fordelt på 12 måneder.
- Utenom sesong vil disse virksomhetene ikke kunne dokumentere noe inntektsbortfall, og har følgelig begrenset grunnlag for å søke om kontanttilskudd
- Kontantstøtteordningen møter ikke kostnadsutfordringene reisearrangørene får ved kunderefusjon

Utfordringer Låneordninger:

- Svak likviditet, høy gjeldsgrad, lite aktiva, ikke tilfredsstillende rentedekningsgrad og svakt marked gjennom 2020, 2021 og usikkerhet rundt utvikling og nye trender etter dette gjør at noen selskaper faller utenfor de nyetablerte løsningene.

Negativ spiral

- Bransjen, utenom transport, kjennetegnes av lav lønnsomhet
- Utenom transport og overnatting er det lite kapital og aktiva som kan stille som sikkerhet for lån
- Høy risiko for konkurser, utover normalsituasjon
- **Næringen har en høy grad av komplementaritet, hvor attraktiviteten til regionen er summen av tilbudet i de ulike bransjene**
- **Problemer innen noen av underbransjene kan føre til at Stavangerregionen blir en mindre komplett destinasjon, som igjen fører til lavere etterspørsel**
- Lavere etterspørsel fører til lavere omsetning, og lavere lønnsomhet
- Reduserer også tilbud, aktiviteter og attraktivitet for innbyggerne ellers
- Planene for sesongen 2021 og videre legges nå

Olje og omstilling

- Norce-undersøkelsen peker på viktigheten av petroleumssektoren for sysselsetting på kort sikt og omstilling på lang sikt for regionen
- Regjeringen annonserte torsdag 30. april endringer i skatteregimet for næringen med en mulig likviditetseffekt på 100 milliarder kroner knyttet til investeringer i 2020 og 2021
- Lunkent mottatt av næringen
- Arbeidstakerorganisasjoner håper denne kan begrense fallet i sysselsettingen
- Avhenger sterkt av de investeringer som faktisk blir gjort
- Vil ta tid å se hvor mye arbeid dette tiltaket gir for leverandører

- Stor spenning knyttet til «Grønn omstillingspakke» for næringslivet som skal annonseres i slutten av mai

Hva *kan* skattetiltakene føre til

- Likviditetssituasjonen bedres, gitt at selskapene får skattebalansen utbetalt selv om de skulle falle ut av skatteposisjon.
- Kapitalrasjoneringen reduseres, og man utsetter ikke ellers lønnsomme prosjekt
- Lønnsomheten i prosjektene bedres
- Breakeven prisene i prosjektene bedres

- I sum får oljeselskapene incentiver til ikke å utsette planlagte prosjekt og eventuelt igangsette prosjekter som til nå ikke har vært lønnsomme